

In vervolg op onze brief van 28 juli 2015 inzake uw informatieverzoek betreffende documenten in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: de Wob) berichten wij u als volgt.

Uw verzoek betreft de toezending van documenten met betrekking tot de publicatie *Etnisch profileren in Den Haag? Een verkennend onderzoek naar beslissingen en opvattingen op straat*. Dit onderzoek is in 2011 geïnitieerd en in 2012 uitgevoerd in het kader van het onderzoeksprogramma *Criminal Justice: Legitimacy, Accountability and Effectivity* van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden. Het onderzoek heeft in 2014 geleid tot de reeds genoemde publicatie *Etnisch profileren in Den Haag? Een verkennend onderzoek naar beslissingen en opvattingen op straat*, alsmede tot de publicatie van diverse wetenschappelijke artikelen (bijlage 1: lijst van publicaties die zijn voortgevloeid uit het stageonderzoek).

Wettelijk kader

Ingevolge artikel 3, eerste lid van de Wob, kan een ieder een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.

Ingevolge het vijfde lid wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van de artikelen 10 en 11 van de Wob.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, onder b van de Wob, wordt de informatie verstrekt in de door de verzoeker verzochte vorm tenzij de informatie reeds in een andere, voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijke vorm voor het publiek beschikbaar is.

Ingevolge artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e en g van de Wob, blijft het verstrekken van informatie ingevolge deze wet achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen (e) de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer; (g) het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden.

Afweging en oordeel

De door u gevraagde informatie bestaat uit verschillende delen:

1. internationale en nationale literatuur;
2. nationale wet- en regelgeving;
3. observaties uitgevoerd tijdens meegedraaide politiediensten in Den Haag;
4. diverse informele en formele interviews met politieambtenaren;
5. surveys afgenomen onder burgers in Den Haag.

Voor deze onderdelen merken wij het volgende op.

Ad 1 & 2: Voor uw informatie is een lijst van de publicaties bijgevoegd als bijlage 1. Alle gebruikte internationale en nationale literatuur alsook de nationale wet- en regelgeving die is bestudeerd als onderdeel van het onderliggende onderzoek is traceerbaar tot bron en vindplaats opgenomen in de betreffende publicaties. Deze informatie is al openbaar en kan derhalve niet meer openbaar gemaakt worden.

Ad 3: De observaties zijn door de onderzoekers gedocumenteerd in persoonlijke veldnotities waarin de onderzoekers ook hun persoonlijke reflecties op hetgeen zij hebben geobserveerd hebben genoteerd. De mogelijkheid tot het observeren tijdens het meedraaien van diensten was niet mogelijk anders dan na garantie van volledige anonimiteit van betrokken agenten, werkgebieden en bureaus, evenals een gegarandeerde vertrouwelijke omgang met de gegenereerde data. De documenten hierover zijn bijgevoegd als bijlage 2: onderzoeksvoorstel stages Criminologie; bijlage 3: formaliteiten bij externe student-onderzoekers in het korps; bijlage 4: geheimhoudingsverklaring student. Slechts onder deze voorwaarden, die overigens gebruikelijk zijn bij wetenschappelijk onderzoek, kon het onderzoek gestart worden. Zie voor meer informatie hierover *De Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening*.¹

Ad 4: Ten aanzien van de formele en informele interviews zoals afgenomen bij de betrokken politieambtenaren geldt hetzelfde als onder punt 3. Ook de data uit interviews zijn verwerkt door middel van een kwalitatieve analyse, zoals beschreven in de publicaties. Deze is aangevuld met een kwantitatieve analyse (beschrijvende statistieken).

Ad 5: Ten aanzien van de burgersurveys (straatinterviews): aan alle meewerkende burgers is toegezegd dat de data anoniem worden gebruikt en niet traceerbaar zouden zijn naar wijk of persoon.

Voor de onderdelen 3, 4, en 5 geldt dat alle verslagen verzameld bij de observaties en interviews cruciale informatie vormen ter beantwoording van de centrale onderzoeksvragen in de desbetreffende publicaties. Deze verslagen zijn vanwege de overeengekomen anonimiteit en vertrouwelijkheid geanonimiseerd in de desbetreffende publicatie verwerkt. Daarbij zijn de gebruikelijke analysetechnieken gehanteerd zoals die bij kwalitatief onderzoek worden toegepast. In deze geanonimiseerde vorm zijn ze derhalve reeds openbaar, en kunnen niet meer openbaar gemaakt worden.

Het verstrekken van de ruwe data in de vorm van observatieverslagen of interviewverslagen in het kader van het voorliggende Wob verzoek zou een breuk van de voorwaarden voor het tot stand komen van het onderzoek tot gevolg hebben. Hierbij zou de opgebouwde vertrouwensband met de politie – hetgeen een groot goed is in kwalitatief onderzoek – dusdanig geschaad zijn dat het zeer onwaarschijnlijk is dat er in de toekomst nog dergelijk maatschappelijk ingebed onderzoek uitgevoerd zou mogen en kunnen worden. Ingevolge vaste jurisprudentie, ECLI:NL:RVS:2009:BJ8264, overweging 2.10.1, wordt openbaarmaking van deze ruwe observaties en interviewverslagen geweigerd met een beroep op artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, daar dit tot onevenredige benadeling zou (kunnen) leiden van zowel onderzoekers als geïnterviewden. Openbaarmaking zou in strijd zijn met de toezeggingen en personen kunnen schaden.

De politie-eenheid Den Haag (bij aanvang van het onderzoek nog ‘Haaglanden’) heeft medewerking verleend onder de gebruikelijke samenwerkingsafspraken. Die houden in dat publicaties die (deels of geheel) gaan over het politiewerk in Den Haag gaan altijd eerst worden toegezonden aan de politie zodat men van tevoren weet wat wordt gepubliceerd. De verantwoordelijkheid voor de inhoud ligt geheel en al bij de onderzoekers.

Openbaar

Wij zijn van oordeel dat met de publicatie *Etnisch profileren in Den Haag* (ISBN 978-94-6236-443-1) zodanige informatie beschikbaar is dat ook zonder openbaarmaking van de gevraagde informatie publiek debat over het onderwerp kan plaatsvinden. Hierbij verwijzen wij naar artikel 7, tweede lid, van de Wob en naar ECLI:NL:RVS:2009:BJ8264, overweging 2.10.1, laatste alinea.

Conclusie

Op grond van bovenstaande komen wij tot de conclusie dat de ruwe onderzoeksdata zoals door de onderzoekers voor eigen gebruik verzameld (3, 4, 5) niet kunnen worden verstrekt. Omdat dit voor elk van de gevraagde documenten geldt, is ingevolge vaste jurisprudentie, onder meer ECLI:NL:RVS:2013:BY8529, afgezien van een schriftelijk gemotiveerde weigering per document.

Blad 4 / 4

Verder stellen wij vast dat de documenten die vallen onder 1 en 2 alsmede alle publicaties die zijn vermeld in bijlage 1 reeds openbaar zijn en derhalve niet onder de Wob vallen. Het onderzoeksvoorstel voor de stages Criminologie waaruit de publicaties van bijlage 1 zijn voortgevloeid, alsmede de documenten 'formaliteiten bij externe student-onderzoekers in het korps' en 'geheimhoudingsverklaring student' zijn bij dit besluit gevoegd en derhalve openbaar gemaakt.

Overigens zijn de onderzoekers graag bereid om hun onderzoek in een gesprek nader toe te lichten. U kunt daartoe via e-mail contact opnemen met het hoofd van het onderzoek, prof.dr. J.P. van der Leun.

Hoogachtend,

het College van Bestuur,

Prof. mr. C.J.J.M. Stolker,
Rector Magnificus & Voorzitter

Bijlage 1: lijst van publicaties welke voortvloeien uit het scriptieonderzoek;
bijlage 2: onderzoeksvoorstel stages Criminologie;
bijlage 3: formaliteiten bij externe student-onderzoekers in het korps;
bijlage 4: geheimhoudingsverklaring student.

Bezwaar aantekenen

U kunt bezwaar aantekenen tegen dit besluit. Indien u hiervan gebruik wenst te maken dient u binnen zes weken na de datum van verzending van dit besluit een brief – met daarbij een kopie van dit besluit – te zenden naar het College van Bestuur, p/a de Commissie voor beroep- en bezwaarschriften, Postbus 9500, 2300 RA in Leiden. In deze brief (het bezwaarschrift) vermeldt u waarom u het niet eens bent met het besluit.

---

¹ De Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening is een gedragscode van de VSNU. Onderzoekers werkzaam bij Nederlandse universiteiten zijn hieraan gebonden. De gedragscode is gepubliceerd op [http://www.vsnu.nl/files/documenten/Domeinen/Onderzoek/Code_wetenschapsbeoefening_2004_\(2014\).pdf](http://www.vsnu.nl/files/documenten/Domeinen/Onderzoek/Code_wetenschapsbeoefening_2004_(2014).pdf)

Leun J.P. van der, Woude M.A.H. van der & Vrijhoef R. (2015), Kleur bekennen, kleur herkennen? Politieopvattingen over de rol van etniciteit bij hun alledaagse beslissingen op straat in drie Haagse wijken., *Panopticon* 36(4): 336-352.

Dekkers T.J.M., Leun J.P. van der & Woude M.A.H. van der (2015), "Driving while Black" Lessen en inzichten uit Amerikaans onderzoek naar racial profiling, *Cahiers Politiestudies* 35(1): 109-128.

Leun J.P. van der & Woude M.A.H. van der (15 januari 2014), In the police we trust?. Leiden Law Blog [blog entry].

Leun J.P. van der & Woude M.A.H. van der (2014), Etnisch profileren in Nederland: Wat weten we nou echt?, *Het tijdschrift voor de politie* 76(7): 23-28.

Leun J.P. van der, Woude M.A.H. van der, Vijverberg R.D., Vrijhoef R.P.M. & Leupen A.J. (2014), *Etnisch Profileren in Den Haag? Een verkennend onderzoek naar beslissingen en opvattingen op straat*. Veiligheid en Samenleving. Den Haag: Boom Lemma.

Leun J.P. van der & Woude M.A.H. van der (2014), Kleurenblind de criminaliteit te lijf? Een bredere blik op selectief criminaliteitsbeleid dan etnisch profileren alleen, *Proces, tijdschrift voor strafrechtspleging*: 24-31.

Leun J.P. van der & Woude M.A.H. van der (11 december 2013), Ethnic Profiling in the Netherlands...or maybe not?. Leiden Law Blog [blog entry].

Woude M.A.H. van der & Leun J.P. van der (2013), De Nederlandse veiligheidscultuur als katalysator voor etnisch profileren?, *Tijdschrift over Cultuur & Criminaliteit* 3(2): 123-136.

Leun J.P. van der, Woude M.A.H. van der, Leupen A.J. & Blokland A.A.J. (2013), Country Profile: The Netherlands -- An Exploratory Quantitative and Qualitative Research into Perceptions on Policing & Ethnic Profiling. Leiden: Universiteit Leiden.
[NB dit is ook deels gebaseerd op TransAMdata van prof.dr. A.A.J. Blokland]

Leun J.P. van der & Woude M.A.H. van der (2013), Ethnic profiling in the Netherlands? A reflection on expanding preventive powers, ethnic profiling and a changing social and political context. In: Weber L., Bowling B. (Red.) *Stop and Search. Police Power in Global Context*. New York / Oxford: Routledge. 92-103.

Leun J.P. van der & Woude M.A.H. van der (2012), A Reflection on Crimmigration in the Netherlands: On the Cultural Security Complex and the Impact of Framing. In: Guia MJ, Woude MAH van der, Leun JP van der (Red.) *Social Control and Justice: Crimmigration in the Age of Fear*. The Hague: Eleven International Publishing. 41-60.

Woude M.A.H. van der, Leun J.P. van der, Barneveld F. van, Eijk Y. van, Holman R. & Mooijer M. (2011), Door een gekleurde bril? Bespreking van een verkennend onderzoek naar de percepties en ervaringen van alloctone en autochtone jongeren ten aanzien van oneigenlijk selectief politiewerk, *Proces, Tijdschrift voor strafrechtspleging* 90 (x)(6): 334-348.

bijlage 2

Voorstel voor samenwerking Politie Amsterdam Amstelland en Haaglanden met Universiteit Leiden, Criminologie d.m.v. stages Criminologie.

Prof. dr. Joanne van der Leun
Dr. Maartje van der Woude
Universiteit Leiden
Instituut voor Strafrecht & Criminologie
Steenschuur 25
2311 ES Leiden
Te; 071 5277462
j.p.vanderleun@law.leidenuniv.nl
m.a.h.vanderwoude@law.leidenuniv.nl

Diversiteit en de politie

Voor de Nederlandse politie zijn thema's als diversiteit, multicultureel vakmanschap, omgangsvormen en integriteit van groot belang. Houding en gedrag van de politieman- of vrouw op straat ten aanzien van autochtonen en allochtonen is mede-bepalend voor de veiligheidsbeleving van de burger en het imago van en vertrouwen in de politie. Dat geldt zeker in de grote steden. Met ons onderzoek willen we daarvoor kennis en inzicht leveren, waarbij we kritisch maar ook met een open blik naar de problematiek. Daarbij willen we de perceptie van de politie expliciet in ons onderzoek betrekken, vanuit de gedachte dat de politie voor de opgave staat enerzijds adequaat in te spelen op lokale problemen, anderzijds de verhoudingen met burgers goed te houden.

Onderzoek buitenland

In Engeland en de VS is veel onderzoek gedaan naar verhoudingen politie- migranten. Veel van deze literatuur gaat in op *racial profiling*, *ethnic profiling* en discriminatie. De studies zijn doordeesemd van slechte verhoudingen tussen politie en gemeenschappen van zwarten en migranten. Voor Nederland is de traditie een andere. De vragen zijn daarom wel interessant, maar de antwoorden kunnen wel eens heel anders zijn.

Onderzoek Nederland

In Nederland is al heel lang niet veel onderzoek gedaan naar deze verhoudingen, wel is er veel aandacht voor de oververtegenwoordiging van bepaalde etnische groepen in overlast en criminaliteit. Het is goed denkbaar dat het veranderende klimaat t.a.v. migratie, de beleidsprioriteiten en de sterke aandacht voor Marokkanen, Antillianen en criminaliteit de politie ook veel gevoeliger maakt voor deze groepen, zodat ze vaker worden gecontroleerd. Wettelijk gezien zijn de mogelijkheden daar ook voor toegenomen, alleen is niet duidelijk wat dat in de praktijk betekent. Oudere studies lieten zien dat de politie op straat juist ook het belang benadrukte van het goed houden van verhoudingen in buurten en wijken. Ook wijzen politieagenten er vaak op dat jongeren van allochtone herkomst extreem gevoelig zijn voor hoe ze behandeld worden, los van de vraag of ze nou wel of niet vaker worden aangesproken.

De vragen zouden ongeveer de volgende zijn: Hoe zijn anno 2011 de verhoudingen tussen de politie en burgers met een verschillende achtergrond? Hoe kijken burgers en

politieagenten daar tegenaan? In hoeverre is sprake van een sterke gerichtheid van de politie op bepaalde groepen? En zo ja, wat ligt daaraan ten grondslag en tot wat voor dynamiek leidt dit? Gezien de criminaliteitscijfers en gezien onze onderzoeksinteresses ligt de nadruk op autochtonen, personen met een Marokkaanse en een Antilliaanse achtergrond.

Ons voorstel:

Op zeer korte termijn hebben we vanuit het Mastervak Stadscriminologie (UL) beschikking over naar schatting 150- 200 straatinterviews met jong volwassenen uit drie Amsterdamse wijken: de Jordaan, Slotermeer en de Bijlmer.

Ons voorstel is een zelfde methode te hanteren in Den Haag. We kiezen dan drie wijken met een verschillende bevolkingssamenstelling en twee studenten verrichten net zoveel straatinterviews als in Amsterdam zijn gehouden, met dezelfde vragenlijst.

- Dit levert gegevens over de perceptie van 300-400 (jonge) burgers in Haagse en Amsterdamse wijken over aanwezigheid en optreden van de politie in de betreffende wijken.

Daarnaast is ons voorstel de perceptie van de kant van de politie in beeld te brengen. In hoeverre let men specifiek meer of minder op personen of groepen van allochtone herkomst? Hoe reageert men daarop? Levert dit een bepaalde dynamiek op en hoe staat de politieagent op straat daarop? Wat is de rol van klachten/ meldingen van burgers in dezen? Dergelijke vragen zouden vooral aan bod moeten komen door met diensten mee te draaien en met agenten te spreken. Ons voorstel is dat een student in Amsterdam met de politie meedraait, bij voorkeur in de drie zelfde wijken als waar eerder de straat interviews zijn gedaan, terwijl de andere student een vergelijkbare aanpak in Den Haag hanteert. Het streven zou zijn in elke stad 15 keer een (deel van) een dienst mee te draaien en daarbij te interviewen.

- Dit levert informatie op over de perceptie van de politie en dit levert observaties op van concrete interacties. Vervolgens kunnen de gegevens van beide methoden worden vergeleken.

Stagiair 1 zou stage lopen in Amsterdam en daar meedraaien. Hij/zij helpt ook met de straat interviews in Den Haag.

Stagiair 2 zou stage lopen in Den Haag en meedraaien en tevens de helft van de Haagse straatinterviews doen.

De stagiairs zouden hun data delen, maar wel elk hun eigen scriptie schrijven.

Alle gegevens worden geanonimiseerd en niet herleidbaar opgeschreven.

De scripties zouden mede als basis kunnen dienen voor wetenschappelijke artikelen, maar dat gebeurt dan in overleg en geanonimiseerd. Denkbaar is ook dat de stagiairs evt. samen met de begeleiders een toegankelijke samenvatting schrijven voor de politie om discussie in de organisatie te kunnen bevorderen.

bijlage 3

Formaliteiten bij externe student-onderzoekers in het korps (scriptieonderzoeken en promotieonderzoeken)

1. Student / promovendus wordt voorafgaand aan het onderzoek **gescreend**
2. Gaat het om een stage, dan loopt een en ander via _____ van Bureau Burgersamenwerking (voorheen Bureau Vrijwilligers). Daarvoor dient een **'aanvraagformulier stage'** door de student / promovendus te worden ingevuld en ondertekend. Het formulier moet voor verdere verwerking (aanvraag screening en afsluiten WA) naar _____ (Bureau Vrijwilligers, Zuiderpark) worden gestuurd.
3. Student / promovendus dient een **geheimhoudingsverklaring** te ondertekenen, in aanwezigheid van en mede ondertekend door de bureauchef van het bureau waar het onderzoek plaatsvindt.
4. In de rapportage dient de **privacy** van de betrokkenen gewaarborgd te zijn.
5. **Promotieonderzoek:** De onderzoeksresultaten zijn in principe openbaar, maar onderzoekers dienen ermee akkoord te gaan dat publicatie pas plaatsvindt nadat de korpsdirectie van de onderzoeksrapportage of het onderzoeksartikel heeft kennisgenomen. De directie beslist in dit verband over mogelijke kennisname door de korpsbeheerder of het driehoeksoverleg.
6. **Scriptieonderzoek** is in principe niet openbaar. Met toestemming van de korpsdirectie kan hiervan worden afgeweken.
7. Van tevoren dienen heldere afspraken te worden gemaakt wie minimaal in het korps de **rapportage** ontvangt. In ieder geval een **papieren versie** voor de betrokken bureauchef. Daarnaast ontvangt BKI graag een **digitale versie van het onderzoeksrapport**. BKI beoordeelt of de kwaliteit van het rapport en de uitkomsten van dusdanig niveau zijn dat de directie ervan in kennis gesteld wordt. De student-onderzoeker spreekt zelf met eventueel geïnterviewde personen binnen het korps af of en in welke vorm zij de rapportage zullen krijgen.

BKI wil graag een **akkoordverklaring** van de student / promovendus met deze uitgangspunten.

GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

Ik verklaar dat ik,

gedurende mijn onderzoek bij Politie Haaglanden naar de perceptie van politie en jonge burgers ten aanzien van elkaar, zaken waarvan ik als onderzoeker kennis draag en die mij als geheim zijn toevertrouwd of waarvan ik het vertrouwelijk karakter moet begrijpen, niet zal openbaren aan anderen dan aan hen, aan wie ik volgens de wet of ambtshalve tot mededeling ben verplicht.

Ik heb deze geheimhoudingsverklaring getekend in aanwezigheid van de plaatsvervangend chef Staf Korpsdirectie,

Den Haag, 21 februari 2012,

De eerste ondergetekende,

De tweede ondergetekende,

Plv. chef Staf/Korpsdirectie,